

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A katonai bíraskodás reformja.

(A reform-kérdések népszerű ismertetése.)

Gerő Gyula honvéd alezredes-hadbírótól.

(Folytatás.)

Ha összehasonlítjuk a *polgári* bünvádi eljárást a *katonai*val, első tekintetre szembeötlik, hogy a katonai bünvádi eljárás *sokkal gyorsabb*, mint a polgári eljárás. A katonai eljárás menetét nem akadályozzák az ügyési és védői indítványok, a perorvoslatok, a külön vádálási helyezés és a tanuknak stb. a főtárgyaláshoz idézésével járó bajok; a hadbíró egymás után felveszi a jegyzőkönyveket és bizonyítékokat s e végből rendszerint ő maga utazik ki a kihallgatandók tartózkodó helyére. Az ekként gyorsan, sokszor pár nap vagy pár hét alatt befejezett vizsgálat anyagát nyomban a késedelem nélkül kirendelt haditörvényszék elé terjeszti, melynek határozata a parancsnok megerősítése folytán rendszerint jogerőssé is válik. A katonai bünvádi eljárásban tehát, egészen rendkívüli eseteket kivéve, nem fordul elő az, a mi a polgári bünvádi eljárásban igen gyakori, hogy t. i. a bűnperek éveken át sem nyernek végbefejezést.

A katonai bünvádi eljárásnak eme *katonai és igazságszolgáltatási* szempontból egyaránt nagyon fontos, előnyével szemben azonban a polgári bünvádi eljárás minden más tekintetben föltötte áll a katonáinak, mert sokkal több biztosítékot nyújt arra nézve, hogy az igazságszolgáltatásban tévedések és igazságtalanságok elő nem fordulhatnak. Már pedig a bünvádi eljárás elsőrangú czélja az, hogy az *igazság* derítessék ki, vagyis hogy csakis az igazi bűnös büntetessék, de ez se súlyosabban, mint a törvény rendeli.

Ami a *polgári* bünvádi eljárásnak e részben való előnyeit illeti, ezeket a következőkben lehet össze foglalni:

A *polgári* bünvádi eljárásban a vizsgálat vezetésére, a *vádolásra*, a *védelemre*, valamint az *ítéletmondásra* más-más ember van hivatva, ellenben a *katonai* bünyű eljárásban a vizsgáló- és ítélőbíró, valamint a vádló és a védő teendője *egy* kézben, t. i. a hadbíró kezében van összpontosítva. Már pedig az az ember, a ki a vizsgálatot vezette, már a vizsgálat során véleményt szokott alkotni magának az ügyben és így az *ítéletmondásban* nem igen járhat el olyan elfogulatlanul, mint az, a ki a vizsgálat közvetlen vezetésében nem

vett részt. E mellett már az általa ságnál fogva sem lehet azt szabályul követelni, hogy a hadbíró a vádlónak és a védőnek a szerepét is betöltse, vagyis hogy teljesen egyenlően világítsa meg a tényállást, úgy a vádlott terhére, mint annak menté- gére szolgáló körülmények szempontjából.

De még ha el is fogadjuk, hogy a hadbíró e sokféle szerep betöltésére mindenkor képes, azt már csakugyan nem lehet mondani, hogy az ítélőhozásra hivatott bírák a főtárgyaláson a hadbíró által felvett jegyzőkönyvekből, szóval holt betűk alapján éppen olyan tájékozódást tudnának szerezni a tényállás felől, mint ha maguk az illető vádlottak, tanuk és szakértők állítanák az ítélőbíró elé és ez azoknak az ajkáról értesül a vádat támogató és megerősítő körülményekről, a melyeket azután még külön is kiemel és méltat a vádló és a védő. Egészen más az, ha a haditörvényszék csak *jegyzőkönyvekből* s a hadbíró egyoldalú előadásából értesül az illető egyének vallomásáról, mint ha ő maga látja és hallja az illető vallomást tevő egyeneket, valamint a vádlónak és a védőnek pro és contra érvelését.

Tagadhatlan tehát, hogy e tekintetben a polgári bünvádi eljárásnak nagy előnyei vannak a katonai fölött.

Ezek az előnyök még csak fokoztatnak az által, hogy a főtárgyalás *nyilvános*. Ha ugyanis a közönség tudja, hogy a tárgyalásra bármikor megjelenhetik s ott az eljárást ellenőrizheti, akkor nagyobb bizalommal fogadja a bíróság ítéletét és ez a bíróság tekintélyét is emeli. Viszont ha a bíró tudja, hogy ő a nyilvánosság ellenőrzése alatt áll, úgy mindenesetre tartózkodni fog a törvényellenes eljárástól s ez a vádlottnak is megnyugtatósára szolgál.

Nagy előnye továbbá a polgári bünvádi eljárásnak, hogy úgy a vizsgálat alatt hozott határozatok, mint a véghatározat ellen a legkiterjedtebb mértékben helyet enged a *perorvoslatoknak* (felfolyamodás, felelbezés, semmisségi panasz), mert hiába: «több szem többet lát» és így módot kell nyújtani arra, hogy az alsóbbfokú hatóság által esetleg elkövetett hibát a felsőbb fokozat jóvá lehessen tenni.

Ehhez járul, hogy polgári bünyűgyekben a bíraskodás kizárólag *jogképzett* s e mellett *független* egyének kezébe van létéve, ellenben a haditörvényszékek csakis *egy* jogképzett egyén (t. i. a hadbíró) vesz részt s ennek a függetlensége sincs a polgári bírákéhoz hasonlóan

biztosítva, sőt a haditörvényszék tagjai, a kik között (legénységi bűnügyekben) legénységi egyének is vannak, egymással *függelmi* viszonyban állnak. Már pedig a mai bonyolult életviszonyokra és fejlett törvénytudományra való tekintettel az volna a kívánatos, hogy a bíraskodás csakis az intelligencia magasabb fokán álló s e végre különös (jogi) képzettséggel bíró egyénekre bízassék, a kik e mellett kellő ellenállást is ki tudnak fejtetni a jogosulatlan külső befolyásokkal szemben.

Ezek volna az intézményei, a melyek az alapos és részrehajlatlan bíraskodásra a lehetőség biztosítja.

Lássuk tehát, el lehet-e érni ezt a célt az új katonai bűnvádi perrendtartásban is ugyanilyen intézményekkel, vagy ha ezek egyenmelyike a különleges katonai viszonyok miatt nálunk meg nem valósítható: minő más formában lehetne és kellene a célt mégis biztosítani.

Azt, hogy a vizsgáló- és ítélőbírói, valamint a közvádói és védői teendők a katonai eljárásban más-más személyre ruháztassanak, katonai szempontból nem igen lehet ellenezni. Annál kevésbé, mert ez más művelt államokban már meg van honosítva. Hogy ez az újítás az igazságügyi tisztikar szaporításával s ekkert meg lehetőséget költségtöbblettel fog járni, az bizonyos. Egyéb nehézségek csak ama kérdéseknek a megoldásában állnak, hogy a *közvádó* (katonaugyész) milyen viszonyba hozassék a katonai parancsnokkal szemben és hogy a katonai bűnvádi eljárásban *védők* kik lehessenek.

Mint később még rátérünk, a katonai parancsnoknak, a ki a csapat fegyelméért felelős, bizonyos befolyást kell engedni a büncselekmények üldözésénél, minélfogva a katonaugyész hozzá való viszonyát sem igen lehet másként megoldani, mint a hogy azt a legújabb német bíróalmi katonai bűnvádi perrendtartás is megoldotta, hogy t. i. a katonaugyész a vádemelés tekintetében az illetékes katonai parancsnok utasításához legyen kötvé.*

Nagyobb eltérések vannak azonban a nézetekben és egyes államok törvényeiben az iránt, hogy *kik lehessenek védők* a katonai bűnvádi eljárásban.

Sokan azt tartják, hogy a katonai bűnvádi eljárásban az *ügyvédeknek* (nem katonáknak) csak az úgynevezett *közönséges* büncselekmények (lopás, sikkasztás stb.) esetében vagy pedig egyáltalán nem kellene megengedni a védelem viselését. Ezt a nézetüket azzal indokolják, hogy a katonai vádlott védéséhez, főleg *katonai* büncselekmények (függelmsértés, szökés stb.) esetén, külön-

leges katonai ismeretek szükségesek, a mikkel a polgári állású védők rendszerint nem bírnak s e mellett attól is kell tartani, hogy a polgári állású védők egyes eseteket csupa szenzációhajászásból a fegyelemre káros módon fejtegetnének stb.

Ezzel szemben azonban fel lehet hozni azt, hogy hiszen a polgári bűnvádi eljárásban is megtörténik, hogy az ügyvédek olyan bűnügyekben is szerepelnek védökként, a melyekben különös szakismeretek kívánatosak (vasuti összeütközések, orvosi műhibák stb.) és mégis megfelelnek feladatuknak; ha pedig a tárgyalásnál rendezavaró, illetőleg a fegyelemre káros magatartást tanusítanak, meg kell vonni tőlük a szót, úgy a mint az a *polgári* bűnvádi eljárásban is megtörténik. Végre is, ha a vádlott olyan védőt választ, a ki nem ért dolgozóhoz, az a vádlott baja, de már előre kizárni minden ügyvédet a védelemből csupán azért, mivel nem ért hozzá, még sem igen lehet. Én a magam részéről a legnagyobb súlyt a védelemnek lehető legszabadabb érvényesülésére vetném, annival is inkább, mert a katonai bírakat amúgy sem lehetne olyan függetlenné tenni, mint a minők a polgáriak és mert, amint alább látni fogjuk, nálunk a perorvoslatoknak, az a nyilvánosságnak sem igen lehet olyan tág tért nyitni, mint a polgári bűnvádi eljárásban. Azt azonban általában nem igen tartják szükségesnek és a modern katonai bűnvádi perrendtartások sem engedik meg, hogy a vádlott — bizonyos esetek kivéve — már az előzetes eljárásban (vagyis a vádemelés, illetőleg főtárgyalás előtt) is élhessen védő közreműködésével. Erre annál kevesebb szükség van, mivel az *új* eljárás sulypontja amúgy sem az előkészítő eljárás (vizsgálaton), hanem a *főtárgyaláson* fog nyugodni. Az különben, hogy a főtárgyaláson *minden* büncselekmény esetén védhessen *ügyvéd*: csakis Angol-, Francia- és Olaszországban, továbbá Belgiumban és Portugáliában van megengedve, míg ellenben Németországban, Bulgáriában, Dániában és Spanyolországban főleg csak *közönséges* büntettek esetén lehet az ügyvéd: védő.

Aból azonban, hogy a vizsgáló- és ítélőbírói, valamint a vádlói és védői teendők különválasztatnak, még nem következik az, hogy a katonai eljárásban is éppen oly hatáskörrel kellene a vizsgálóbíró felruházni, mint a milyen a polgári vizsgálóbíróknak van. Katonai részről ugyanis megengedhetetlennek tartják, hogy a vizsgálat elrendelése, továbbá a vizsgálati fogságba helyezés fölött egészen a vizsgáló bíró, illetőleg vádtanács határozzon és magának a fegyelmért és szolgálatkezelésért, valamint a harc képességért felelős parancsnoknak és tekintetben semmi befolyás se biztosítsassék. Ellenkezőleg, fontos katonai szempontok éppen azt kívánják, hogy a parancsnok tudta nélkül alárendeltjei közül senki a szolgálat alól el ne vonassék és hogy a szolgálat menetébe idegen hatóság bele ne avatkozhassék.

E fontos szolgálati tekintetek miatt *valamennyi*, tehát

* A polgári (kár.) ügyészek is alá vannak rendelve az igazságügyminiszternek s ez által a vád emelésére vagy elejtésére utasíthatók. Természetes dolog azonban, hogy a katonaugyésznek a vádemelés tekintetében tett nyilatkozatai teljes perjogi hatállyal bírnának még akkor is, ha utólag kiderülne, hogy a parancsnok vele nem értett egyet. Ha a katonaugyész a parancsnok előzetes jóváhagyásának kikérése körül *mulasztást* követett el, ez ok lehet az ő felelősségére vonására, de nem arra, hogy a vádemelés tekintetében tett nyilatkozata alapján hozott bírósági határozat a parancsnok utólagos állásfoglalása miatt hatályon kívül helyeztessék.

úgy a régebbi keletű, mint a legmodernebb katonai bűnvádi perrendtartások is, a katonai parancsnoknak tartják fenn a katonai bűnvádi üldözés jogát és az ő kezébe teszik le azt a hatalmat, hogy a vizsgálat elrendelése és a vizsgálati fogságba helyezés fölött ő határozzon. Hogy ezzel a parancsnoki hatalommal nehezen egyeztethető össze a *vádlatnás* intézménye, az természetes. Különböznök sokan nemcsak ezért, hanem még azért is ellene vannak a vádlatnás intézményének, mert az eljárást *nehézkessé* teszi, már pedig a katonai bűnvádi eljárásnak egyik elengedhetetlen kelléke a *gyorsaság*, a mennyiben a fegyelmet csak úgy lehet fenntartani, ha a (fegyelmet mindenkor sértő) bűncselekmények a lehető leggyorsabban megtoroltatnak. Mindez azonban nem zárja ki azt, hogy a parancsnoknak a vizsgálat vagy vizsgálati fogság elrendelése kérdésében tett intézkedése ellen bizonyos, az eljárást kevésbé késleltető felfolyamodás engedtesse a magasabb parancsnokhoz.

Azt se lehet katonai szempontból ellenezni, hogy az új katonai bűnvádi eljárás a *szóbeliségre és közvetlenségre* alapíttassék, vagyis hogy az ítélőbírák ne holt betűk alapján, hanem a jelenlétükben élő szóval kihallgatott egyének vallomása, illetőleg a főtárgyaláson felvett bizonyítékok alapján ítéljenek.

Ebből a szempontból főleg az a kérdés igényel különös megfontolást, hogy miként szerveztessekn majd a katonai bíróságok, mert igen sok ilyen bíróság felállítására már magában véve *költséges*, ha pedig az egyes katonai bíróságok hatósága tulságos nagy területre terjedne ki, akkor meg a tanuknak (szakértőknek) megidézése okoz nagy költséget.

Az, hogy a főtárgyalás *nyilvános* legyen, már sok ellenzőre talál.

Mint tudjuk a polgári bűnvádi eljárásban is korlátozhatja a bíróság a *nyilvánosságot* akkor, ha a tárgyalás nyilvánossága a közrendet vagy a közérkölciséget veszélyeztetné.

Katonai részről még ennél is jobban korlátozni akarják a nyilvánosságot és míg némelyek legfeljebb csak annyit akarnak megengedni, hogy a főtárgyalás csak az érdekelt felek lehessenek jelen (ügylél nyilvánosság), addig mások a nyilvánosságot nemcsak a polgári bűnvádi eljárásban megengedett esetekben, hanem olyan esetben is kizárnák, illetőleg korlátozni kívánják, amikor a katonai fegyelmel szenvedhetne, vagy a szolgálati (katonai) titok veszélyeztetve lenne.

Igy például nem tartják megengedhetőnek, hogy egy *előjáró* ellen folyó bűnügyben a főtárgyalásra az *alárendelt*ek is beboocsáttassanak, illetőleg, hogy a főlebbvaló bűnügyének tárgyalásán az alattosok mint hallgatók egyáltalán jelen lehessenek stb.

Hogy ezek az ellenvetések fgyelmet érdemelnek és hogy a nyilvánosság nagy elvét a különleges katonai érdekekkel össze kell majd egyeztetni, az bizonyos.

(Vége köv.)

A szerszám.

Irta: *Szekely Vladimír* államrendőrségi fogalmazó.

Azok a módok és eszközök, melyekkel egy-egy bűncselekmény nyitjára jöhettünk bizony nem kinalkoznak önként. A hozzá nem értő mintegy fátyol alatt látja magát a bűnt s a bűn színhelyét, s csak a hossz-száz gyakorlattal megéledett szem tud átlátni azon a fátyolon. De akkor is nagyon jó megfigyelő és ítélő-képesség kell hozzá, hogy abból, a mit látunk, már azt az utat, azt a csapást is meg tudjuk látni, melyen haladnunk kell, hogy sikerhez jusjunk.

Már több ízben fejtettük ki e lapok hasábjain, hogy egy-egy bűncselekmény helyszíne nagyon sokat, néha mindent feltár annak, a ki olvasni tud belőle.

Mostani fejtegetésünkben a helyszínek csak egy *mozzanatára* térünk ki, mely igen gyakran a nyomozás kiinduló pontjává válhat, vagy ha nem — úgy legalább igen fontos segítővé lehet a siker felé irányuló törekvéseinkben.

Ez a *szerszám kérdésé*. *Mi az eszköz, szerszámot használt a tettes?* Ennek kiderítése megadhatja egyrészt a nyomozás irányát, másrészt bizonyítékká válhat a tettes bűnösségének kérdésében.

A következőkben röviden összefoglaljuk mindazokat a tudnivalókat, melyek e legközvetlenebb bűnel dolgaiban többé-kevésbé mindig szem előtt tartandók.

*

Maradjunk meg a betörések, álkulosos nyitások bűncselekményeinél. Ezek azok, a hol szorosan az eszközökről, szerszámokról beszélni kell. A mai betörő mesterség sok szerszámmal dolgozik, álkulosok, feszítővas, fűró, vágó, véső, kalapács, sodrony — ez mind a betörő szerszámraktárához tartozik, a ki nagy súlyt is helyez szerszámajai jóságára s használhatóságára, mert nemcsak saját ügyességétől, hanem a szerszámától is függ az eredmény. Csakúgy, mint más mesterségnél. A «nehéz» betörő tehát kétségkívül mindig finomabb eszközökkel dolgozik, mint a kezdő fiatal; dehogyan is bizná magát izmaira vagy testi erejére. Ez az idő már lejárt a betörők világában, ma ott is a modern technika vívmányaival dolgoznak. A nyers erőt ma a szerszám furfangossága és megbízhatósága helyettesíti.

Papakosztáék, a nagy betörőkirályok főereje szintén betörőszerszámaik kiválóságában rejlett. Szó sincs róla ritka ügyes emberek voltak ezek a görögök, de minden ügyességük és furfangjuk kárba veszett volna, ha szerszámaik nem segítettek volna. Direkte angol gyártmány volt minden, s bizony annak még a vasszakák pánczéjai sem állhattak ellen.

A kasszafúrás természetesen Papakosztáék híres kezdeményezése óta ma sem multa divatját, de az esetek neménél ma is akárhányszor észrevehető, hogy hiába-való minden ügyeskedés, ha a szerszám tökéletlen.

Hogy jobb fajta, vagy csak primitív eszközökkel

dolgozott-e a betörő, azt némileg gyakorlott nyomozónak azonnal észre kell venni. S ez már a nyomozásnál igen fontos tény. A nyomozó ebből már megállapíthatja, hogy kikkel áll szemben. Igazán hivatásos betörőkkel-e vagy sem? A hivatásos betörő a számszámjaira ugyanis gondot fordít, a mi az alkalmi tolvajnál nem fordul elő. Annryra gondot fordít, hogy már az eszközök mineműsége is néha egész pontosan mutatja meg, hogy kik vagy ki követte el a betörést. A számszám beszél. A betörő ép úgy a szokás embere, mint más. Minden betörőnek, vagy betörőbandának nemcsak a maga külön módszere van meg, hanem a maga külön számszáma is. Ezekhez többnyire ragaszkodnak, és ha szászor jártak is pórul.

A betörés módja s az annál használt számszám után következtetve, a gyakorlott szem akárhánszor első pillantásra meg tudja mondani, hogy ez vagy amaz a betörőcsoport működött-e.

A betörő rendszerint súlyt helyez arra, hogy számszám ne maradjon a színhelyen. Teljesen tisztában van azzal, hogy az árulójává válhat. A sietségben, vagy megzavartatása esetén azonban még sem kerülheti ki azt. Ilyenkor fontos corpus delictivé válik a helyszínen hátramaradt számszám, a melyet a nyomozónak okvetlen meg kell őrizni. Egy-egy álkucs a felfedezés kulcsa, vagy a bizonyításnak sokszor nehéz munkájánál megdönthetetlen bűnbizonyíték.

Tegyük fel többrendbeli betörés történt. Egyik helyen egy feszítővasat találnak. Másnap elfognak egy ismert betörőt. Kikutatják lakását, és megtalálják az ágynemű közötti betörőszerszámait. Egy csomó álkücsöt, vést s több feszítővasat is. Egyéb bűnjel nincs. A betörő tagad. Közelebb nézve azonban a betörőszerszámokat, az egyik feszítővas feltűnően újnak mutatkozik. A bűnjelként őrzött feszítővas nagysága teljesen megegyezik a betörő számszámraktárában talált újabb keletű feszítővasal. Világos, hogy a bűnjeses feszítő vas a letartóztatott betörőé volt, a ki hirtelenében csináltott egy másikat. A tettség körülbelül így rábizonyítottnak látszik, de hol vannak, és kik a társai? Kutatják a letartóztatott személyi viszonyait, ismeretségeit. Közben megállapítják, hogy a letartóztatott betörő évekel azelőtt egy lakatossal együtt volt letartóztatva. Kétségkívül megint ezzel lehetett együtt, az új feszítővasat is az csinálhatta. Így sorra kerül az egész banda.

Egy másik tényleg megtörtént eset még érdekesebb. Budapesten, de már a vidéki városokban is tudvalevőleg legújabbban erősen lábra kapott a lakásfosztogatás. A tolvajok meglesnek egy-egy lakást, a mikor senki sincs otthon, álkücsössel benyitnak és elemelnek mindent, a mi értékkel bír és kezök ügyébe esik. Egy ilyen kifosztott lakáson a multkor 3 drb. álkücsöt találtak, melyet a tolvajok úgy látszik sietségükben otthagytak. Az álkücsök a «Kis Ujság» papírjába voltak göngyölve. A detektivek résen vannak, s nap nap után kerülnek be a lakásfosztók a főkapitányságra. Egy vagy két

lakásfosztást rájuk lehet bizonyítani, azonban soknak nem akad gazdája. A legutóbb tetten ért is jámbor képpel erősitgete, hogy az volt az első kísérlete, a hol a detektivek rajtaütöttek. A házkutatás nem vezetett eredményre. Egyik detektivnek azonban feltűnt, hogy az asztalon egy Kis Ujság fekszik, majd szanaszét az ágyon is akadt egy pár példány.

— Űgy-e, a Kis Ujságot szokta olvasgatni? — kérdezte a detektív a delikvenstől.

— Igen.

— No hát akkor maga követte el az x . . . utcában is a betörést.

A tolvaj értelmetlenül bámult rá a detektivre, majd elmosolyogta magát.

— No hát jól van, én voltam. Csak azt mondja meg, hogy miköze van annak a betörésnek ahhoz, hogy én a «Kis Ujságot» olvasom? Hát már ebből, hogyan tudta meg azt, hogy én oda is betörtem?

A detektív nem magyarázta meg.

Nagyon lényeges a helyszínen talált betörőszerszám abból a szempontból is, hogy módot nyújt arra, hogy készítőjét kinyomozzuk, a mi — könnyen beláthatólag — egy lépéső a tettes kinyomozására is.

Elmondjuk, hogy ezelőt három évvel hogy nyomozott ki a rendörség egy veszedelmes kasszafuró bandát, a kik minden hónapban következetesen látogattak el többnyire üzletek, nyomdahelyiségek irodáiba, s ott meglehetősen sikerrel fúrták a kasszákat. Már négy-öt hónapja ismétlődtek ezek az esetek, s a rendörség még mindig sötétségben tapogatózott. Majd ezt, majd amazt a rovvott multu tolvajt gyanúsította, de bizony egyik sem vált be. A sajtó is már viccelzeni kezdett. Más kiindulási pont nem volt, a rendörség tehát a számszámok révén kezdett nyomozni. Az egyes kasszafurások helyén talált számszám maradékokból, a furások nagysága és módja után megállapította, hogy mily eszközökkel dolgoztak a betörök s azt pontosan leírva, közreadta a napisajtónak, mely azt híven közölte. Persze újabb tréfálkozások kíséretében.

Megvannak eleméletben a számszámok — de hol vannak a tolvajok?! írták.

A rendörség módszere mégis bevált. Egy szép nap beállított a rendörségre nagy dagadt képpel egy lakatosinas azzal, hogy ő valami fontosat akar mondani. És azután elmondta, hogy a gazdája, mikor vége van a munkának, még nagyon sokat dolgozik egymaga a mühelyben. Egyszer látott is valami furófélét nála. Olyan volt, mint a hogy a Friss Ujságban olvasta. Tegnap megleste, a gazdája észrevette s szörnyen elverte. Most azért is beárulja. Alighanem ő lesz az egyik kasszatorlvaj.

Űgy is volt. Másnap az egész banda a rendörségen volt. Ujonczok voltak, intelligens emberek, a kik igen ravaszul kezelték a dolgot. Azért nem talált rájuk hamarjában a rendörség, a mely jobbára a börtönviselték között kereste a már kellemetlenné vált kassza-furókat.

De mi legyen a teendőnk akkor, a mikor a tolvajnak, a betörőnek nagyon is volt gondja arra, hogy áru látható nyom — legkevésbé szerszám, hisz arra azután is lesz szüksége — ne maradjon valahogy a helyszínen? Akkor is főképen mindig gondunk legyen annak a megállapítása, hogy minő szerszámot használt a tolvaj.

Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy első sorban kötelességünk különösen a kétes esetekben, annak kiderítése, hogy minő bűncselekménnyel állunk szemben. Különösen a kétes esetekben.

A jelzett betörésnél a bűncselekmény elkövetésénél használt szerszámok révén is hivatalosan kell megállapítani, hogy csakugyan betöréssel és minő betöréssel állunk szemben.

Számolnunk kell mindig az úgynevezett «fictiv» «link» esetekre is. Önbetörésekkel is. Például a megbiztosítási esetekben a hatóságnak hivatalosan kell bizonyítania a betörés megtörténtét.

Nézzük csak, mint állapítjuk meg azt a használt szerszámok szempontjából. A lefeszített lakat, a lefeszített ajtó, zár stb. természetesen ékesen tanuskodik a betörés mellett. A többi körülménnyel azután összevetőleg megállapíthatjuk, mi fajta betörésről van szó.

Az átkulcsos betöréseknél azonban már nem egészen nyilvános a dolog. Tudok sok esetet, a mikor sokan önmagukat lopják meg s ijedt arccal betöréssel lár-mázzák tele a hatóság fülét, s sok az olyan eset is, a mikor nem annyira betörésről, mint inkább ravaszul kieszt házilopásról van szó.

Minő jelentős változásokat csinál az ajtó zárjában, ha tényleg átkulccsal hatoltak be? A zár belseje rendszerint olaj és porral vegyes réteggel van tele, a mely csak ott hiányzik, a hová a rendes kulcs talál. Ha most, ez a réteg ott van felkarcolva, s ott mutatkoznak még szabad szemmel is elég jól kivehető barázdák, a hová a rendes kulcs nem jön, nem illeszkedik, kétség-telen bizonyíték ez a mellett, hogy a zárnyitáshoz átkulcsot használtak. Ezek a karcolások és fénylő barázdák még napok sőt hetek múltán is meglátszanak, míg be nem lepi őket a por s rozsdá.

Ime egy példa.

Egy nap lelkendezve rohant be a főkapitányságra egy cseléd, hogy a gazdájánál betörték.

Az úr meg az asszony színhába mentek, s ő magára maradt. Leszaladt azután a szomszéd fűszereshez faszénért, ott igaz, hogy egy kicsit eldiskurálgatott, de alig volt egy felóra. Mikor feljött, a lakás nyitva volt, össze-vissza szórva minden, az ékszer s a pénz pedig eltűnt. A kiküldött detektív alig tudta lecsitítani az egyre jajveszékölő cselédet, a ki bánatában nem tudott hová lenni.

Elsőben is figyelmesen megvizsgálta a lakás ajtaját. Nézi, nézi... s fejécsóvája és erősen szemügyre veszi a cselédlányt. Majd leküldi a kollégáját. Egy pár percz múlva az megjön, s odaság valamit a detektívnek. Ennek pedig felragyog az arca.

— No, Mari lelkem! — szól jókedvűen — ne búsuljon, nincs már semmi baj?

— Miért? — kérdezte Mari, de nem látszott túlságosan megörvendezettnek.

— Meg van a tolvaj! Meg lesz talán az ékszer is, meg a pénz is.

— Igazán?

Mari csaknem örvendezett.

— Ís tudja ki a tolvaj?

— ...?

— Maga lelkem! Ebbe a lakásba nem nyitott be senki. A zárja olyan tiszta, mint a patyolat. Ebbe nem járt átkulcs. Hanem maga lopkodta össze a holmit s pénzt. A fűszeresnél még egy perczig sem volt, de annál többet beszélt a Franczival, a szomszéd házból. Azt is most már a rendőr húzza ki az ágyból.

Mari megzavarodott.

— Jaj, Istenem! Honnan tudják ezt? De én nem akartam. A Franczi beszélt rá, ő mondta, hogy úgy tegyek.

Hogy a körültekintés, egyáltalán a figyelmes számvizsgálat milyen fontos s döntő mozzanata vá válhat egy-egy nyomozatnak, bizonyítja a következő eset is, melyet egy berlini folyóiratban irtak meg.

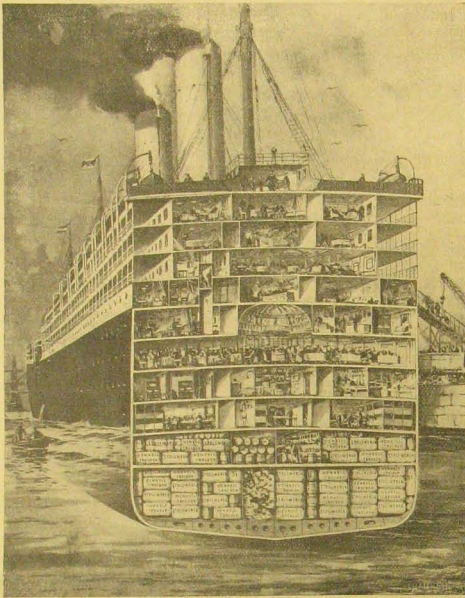
Berlinben egy idő óta következetesen ismétlődő betöréseknél felkészített szekrények s ládákon lévő nyomok után megállapították, hogy a betörő vagy betörők a végén! csorba feszítővasat használtak. A rendőrség erre a lefeszített fadarabokat s faszilánkokat összegyűjtötte és megőrizte. Nemsokára tetten érték egy betörőt, a kinek birtokában egy feszítővasat találtak. Vajjon ő követte el a többi betörést is? A feszítővas élesebb vége csakugyan csorba volt, de ez csak gyanu kelthet, s még nem egy a bizonyítékkal. A megőrzött lefeszített fadarabokban a feszítővas által hagyott nyomoknak és a feszítővas csorba végének megegyező volta szabad szemmel nem volt megállapítható. Erre lefotografáltak háromszoros nagyításban a farészekben a feszítővas által okozott nyomokat, lefotografálták a feszítővas csorba végét is, és most világosan látható volt, hogy a feszítővas végének csorba vonalai teljesen megegyeznek a farészekben látható nyomok vonalaival.

*

A tolvajlelkek által használt eszközök és szerszámok tehát — mint fejtegetésünkben azt példákkal is igyekeztünk kidomborítani — minden egyes esetben szintén bevonandók ama vizsgálódásaink körébe, melyek a tettes üldözése és kézrekerítése érdekében lényegesek és szükségesekek.

De ez még nem is elég. A mint a hivatásához jól érteni akaró kereskedőnek szüksége van elsősorban az áruismére, úgy nekünk is ehhez hasonlóra kell törekednünk: meg kell ismerni a *bűntevő elemek eszközeit és szerszámait*.

A bűnügyi muzeumoknak ez a céljuk. Ha tehát valaki szerét teheti, hogy egy bűnügyi muzeumot meglátogasson...

A világ legnagyobb hajójának belseje.

son, ne mulassza el. Ott egybegyűjtve láthatja a *bűn számainál*, melyeknek ismerete ép úgy odatarozik a nyomozás tudományához, mint a bűnös világ tyusainak ismerete.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Gyógyszer az elfáradás ellen.

Különösen hangzik ugyan, de úgy látszik e sorok címével jellemezhetjük azokat az adatokat, melyeket egy német tudós, Weinhart, az elfáradásra vonatkozó vizsgálatainak eredményeként közlétesz. Szerinte az elfáradás tulajdonképen mérgezési tünet. És régi dolog, hogy az ember ép úgy mint az állat, lassankint fokozott adagok révén csaknem minden mérleghez hozzászokik. Mindennapi dolog, hogy valaki nikotin, koffein, alkohol, morfiúm, opium, vagy arzén különben halálos mennyiségét minden baj nélkül beveheti. Az élő testnek e tulajdonsága azon alapszik, hogy a test minden belékerülő mérlegnek (toxinnak) ellenmérget (antitoxint) termeli, a mely amint közömbösíteni tudja. A gondos természet azonban minden ilyen mérgezési esetben több antitoxint termel, mint a mennyi a pillanatnyi veszedelem elhárítására szükséges volna. A többlet aztán fölhalmozódik

a testben és későbbi esetekben, mint kész védőeszköz akcióba lép. Épen ez az alapja a himlő és más ragadós betegség elleni védőoltásnak is. A beoltás ugyanis csak azt célozza, hogy himlőellenes mérleg keletkezzék, a mely még évek múlva is képes legyen a bejuttatott betegség csirákát megsemmisíteni. És hogy a gondolat helyes, azt a himlőjárvány nagy csökkenése is bizonyítja. Ismeretes az is, hogy a ki már valamelyes ragadós betegséget átszenvedett, az körülbelül biztosítva van újabb fertőzés ellen. A nem szakember azt mondja, hozzászokott a betegséghöz, a dolog azonban szintén a testben visszamaradó antitoxin mellett bizonyít. Weinhart az elfáradást is hasonló mérleg által okozottnak tartja, a mely a megerőltetésnél az izmokban vegyi uton keletkezik. És a tudomány régi vértanúinak, a tengeri nyulaknak újabb kínzása révén sikerült is az elfáradás mérget tisztán előállítani.

A mérleg előállításánál nem kis nehézséggel kell megküzdeni. Ugyanis Weinhart elmélete szerint minden egészséges testben sok antitoxint termelő hely van, a melyek a test nagyobb igénybevételénél fokozottabb mértékben választják ki az ellenmérget és így mindig neutralizálják a keletkezett toxint. Csak ha hosszabb időn át keletkezett túlzott mennyiségű mérleg, akkor merülnek ki az antitoxin helyei és a fölhalmozódott elfáradási terméket el lehet vonni. Időnkint megszakított elfáradás nem vezet át a cselhoz. Legalkalmasabb elfáradási módnak az bizonyult, hogy a kis állatot órák hosszáig húzták visszafelé igen durva szőnyegen, míg végre a fáradtság okozta halál megváltoztatta szenvedésétől. Az így megölt állat izmaiból körülményes uton kivontak egy anyagot, a mely valóban a keresett mérlegnek bizonyult. Ha ugyan ebből az anyagból bármily csekély mennyiséget is egy friss, eleven és teljesen egészséges állat ereibe fecskendeztek, ez rögtön a fáradtság féltreismerhetetlen jeleit mutatta. A mozdulása bágyadt lett, a test hőmérséklete előbb emelkedett és aztán jóval a rendes alá süllyedt. Nagyobb mérlegmennyiségnél pedig már egy-két óra múlva beállt a jellegzetes, fáradtság okozta halál.

Ezzel bebizonyult, hogy az elfáradást valóban az erőmegfeszítésnél izmainkban keletkező mérleg okozza. És az elmeleltileg fontos dolog azonban csak Weinhart későbbi eredményei által vált a gyakorlati életre is fontossá. Úgy látszik ugyanis, hogy az izommérlegnek a ló ereibe való fecskendezésével sikerült előállítani az elfáradás szérumát.

Az eljárás egészen hasonló ahoz, a melylyel Behring a híres diftéria szérumot előállította. Hogy a ló véréből így nyert anyag valóban az elfáradás orvossága, azt a következők módon bizonyította be Weinhart. Tengeri nyul, vagy más kísérleti állat bőré alá egyetlen milligramm ilyen szérumot fecskendezett és az állat az elfáradás minden jele, minden bágyadtság nélkül kiállt erősebb izommérleg-injekciói alá. Alkalmas készülekkel az ember izommunkáját is mérve, bebizonyult, hogy egy azon ember (egy ifjú leány) bizonyos mennyiségű szérum bevétele után közel kétannyi munkát tudott elvégezni, mint rendesen. Maga Weinhart heteken át mindennap bevett a szérumból és ez nem csak hogy egészségére nem

volt káros, de testi és elméleti munkáját kitartóbbá tette. Weinbart azt mondja, hogy nemcsak a testedzés terén és az életnek a képezet által a szérummal összekapcsolható ezer esetében lehet még óriás jelentősége az elfáradás orvosságának, de sok betegségnél, operációknál, gyöngéseg, neurasthenia esetében, valamint a lábadozó betegek kezelésében is.

***

A szivacs és a szivacshalászat.

Eleven állapotában a szivacs ugyanolyan állattelep, mint a korállbokor. Rostos testét háló fűdi, a mely fekete bőrnék látszik. Belseje igen vékony, többé-kevésbé rostos húsforma anyag; a rostok úgy összebonnyolodnak, hogy ruganyos szövetet alkotnak, ezt a szövetet szíkebb-tágabb, sokfelé elágazó csatorna járja át.

Míndezekben a nyílásokba behatol a víz, hol ki, hol befolyik, a mint a csatornáknak levő kis csillószőrök ide-oda mozgatják. A csilló szőrök sejteken ülnek, a melyek az egész fekete bőrt alkotják; ezen kívül még más sejtek is vannak, a melyek folytonosan ide-oda mászkálnak. Nem minden szivacs olyan idomtalan göröngyformájú, mint a mi fűrdőszivacsunk. A hány fajta, annyi forma; vannak szabálytalan, cső, virágváza, bokor, legyező alakúak. A színök nem kellemes, sárgás fehér, vagy vöröses barna.

A szivacs minden tengerben előfordul, hol mélyen, hol a tenger színéhez közelebb, sőt néha olyan sziklákon is, a melyeket nem mindig borít el a víz. A legjelentékenyebb szivacs halászat a naxosi tengerben és a szomszédos szigetek körül van. Korfuban és Algirban is halászat folyik. Nagyban űzik a szivacs halászatot a Bahama-szigetek körül. Ezen a nagy vidéken 5—6000 ember foglalatkosodik a szivacshalászat körül, csupa néger és mulatt, csak a hajótulajdonosok és a kereskedők fehérek.

A halászat a viharos nyári hónapok kivételével egész éven át folyik. A hajókat 6—7 hétre látják el eleséggel és úgy küldik ki, az óriási, több mint 3000 szigetből, sziklaparthól és szirtből álló területre. A mikor a szivacsstelepekhez érkeznek, a legénység kettésével kis csónakokra száll és csak este tér vissza a zsákmánnyal a hajóra. Az egyik ember kezeli a kormányt, a másik halászik.

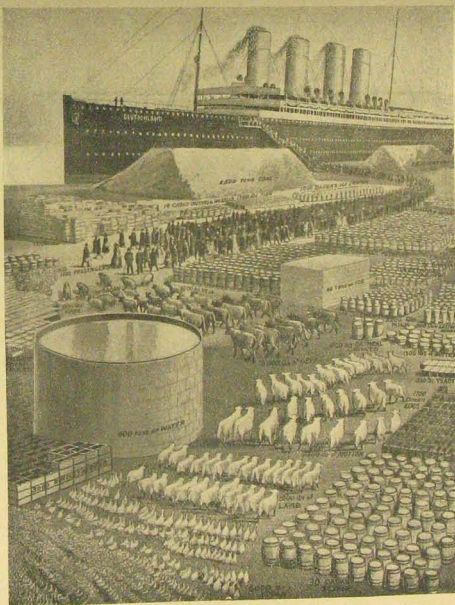
Sok szerszám nem kell ehhez a mesteriséghez, az egyik 10—15 méter hosszú, végén két erős horoggal ellátott rúd, a másik az úgynevezett «vízi üveg». Kis négyszögletű faláda ez, olykor csak csőbőr, a melynek fenekebe szélétől két ujnyira, üveglapot illesztettek. Ha ezt a szerszámot az üveglappal mélyebben merítik a tengerbe, akkor az üveglap alatt megszűnik a tenger vizének hullám mozgása, úgy, hogy mintegy 20 méter mélyre minden tárgyat tisztán meglátnak.

A mikor — írja Cronau Rudolf könyvében — ilyen halászcsonakban először kerestem föl New Providence sziget büres tengeri kertjeit s először használtam a tengeri üveget, ámuló szemem mesébe illő csudás világot látott.

A mit eddig csak akváriumokban láttam,

egy szegényes, elcsenevészedett példányokban, azt itt bűja tömegben szemlélhettem. Nagy mezőket láttam, telve hóférfi korall telepekkel, majd fa vagy kelvirágszerű, majd kézfarmajú, vagy gumós képződményeket, majd hatalmas lapokat és rudakat szerte ágaazza, kaktuszszzerűen kicsipkézve. És mindezeket a smaragdzöld és azurkék vizektől körülölelt építményeken millió és millió kicsi korall állatka tapogatói csillogtak. Cipőkék házaik közt hosszú, a legszelidebb áramlat szerint hajladozó tengeri tollak lebegtek; mellettük karmin piros, a legfinomabb cipőkéből szőtt méternyi nagyságú tengeri legyezők inogtak vékony szálaikon.

Más képződmények hatalmas bibor és sárga színű páfrányokra emlékeztettek, vagy zefirhajtotta zöld, fehér vagy lila selyemszalagokra. Mikor néhány evező csapással oda hajtottuk csónakunkat, egész tömeg tengeri rózsát anemonát fedeztünk föl. Rikító ellentéte ezen villogó, látszólag csak napugár és színből álló lényeknek a sok ökölnagyságú sötét fekete test. Helyenkint oly tömegben voltak, hogy a víz felületét egész sajátságos fekete-vörös színbe borították. Tengeri süntepek voltak ezek, eleven, ezernyi hosszú, felette finom tuskéval kirakott tüpárnák. Sokkal költőibbnek tetszettek a nagy harangalakú medúzák, a melyek mintha tengeraltali szappanbuborékok volnának, úgy uszáltak a sötétlék vizben, csalánszálaikkal játszadozva. Egyetlen hal sem merte a finom állatokat megbántani, mert számtalan

Mi minden fér el egy oceanjáró gőzösben.

rejtélyes mérges fegyverük van és még az embereknek is tanácsos óvakodni tőlük. A halak közt is sok volt a veszedelmes kalandor, akivel nem volt ajánlatos egy tálból cseresznyézni. Ott volt a tehénhal, két szarvval a homlokán, a gömbölyű, mindentűt tuskúval borított zsidóhal és ezer más, majd arany és ezüst szímben csillogó, majd égővörös, narancssárga, bársonyfekete és világos zöld színt váltogató pikkelyes állat.

De mind ez a természeti csoda nem érdekelte a kísérő szivacsihalászt. Tekintete közönyösen siklott el fölöttük, hiszen mindennap látta őket; annál nagyobb kéjével vett szemügyre néhány jelentéktelen sötét göröngy-formát, egy korálsziget tetején. Egy evezőcsapással egyenesen odahajította a csónakot. Aztán üvegjét balkezeibe kapta, jobb kezével megragadta hosszú szigonyát, leszúrt vele a mélységbe, ügyes mozdulattal sorra letörte a göröngyöket és a csónak fenekére hajította.

Ezek a tenger mélyéből a napvilágra jutott szivacsok éppenséggel nem nyujtottak vonzó látványt; csuf barnás lila, majd egészen feketének látszó nyálkás göröngyök voltak, a melyek az erős napfényt sem állták s mihamar kiállhatatlan büzt árasztottak. Jó eredménynek tartják, ha a legénység mintegy 6 heti nehéz munka után 12—15,000 nagy példányt visz haza. Átlag azonban a nagy hajók is alig halásznak többet, mint 5000 nagy és 7000 kis szivacsot. Mint mondtuk, a frissen kihálászott szivacs egészen más, mint az, a melyet a kereskedésben árulnak. Nyálkás, puha, fekete bőr fedí és fehér folyadék van benne. Mind az az állati anyag, az a millió élő lny, a melyből a szivacs felépült, elpusztult a napfénytől; ismételt tapasztalással és öblögetéssel aztán eltávolítják, a mi benne maradt. Még meg is fehérik, úgy, hogy újra kiteszik a napra és tengervízzel időnként megmóttás. Ekkor készek arra, hogy a kereskedésbe jussanak. A kivitel számára még körül is vagdossák, vegyileg még egyszer megtisztítják és kisebb göngyölegbe préselik.

KÉPEINKHEZ.

A világ legnagyobb hajója.

A világ legnagyobb hajója manapság a Hamburg-Amerika vonal «Kaiserin Augusta Viktória» nevű óceánjáró gőzöse. A német kereskedelmi tengerészetnek ez a dícsősege ugyan nemcsak a másodsorba kerül, mert már építik az angol Cunard társaság két atlanti-gőzöst, a «Lusitania» és «Muritania» nevűeket, a melyek még nagyobbak lesznek és állítólag gyorsaságra is túlszárnyalják majd a német hajókat. Mindenesetre érdemes azonban, ha a világnak az idő szerint legnagyobb hajójáról néhány adatot főlisorolunk.

A hajó 213 méter hosszú, tehát még hat méterrel hosszabb, mint az egykor csodált, rengeteg «Great Eastern» volt. Szélessége 23 47 méter, míg a «Great Eastern» szélessége 36 6 méter volt, az igaz, hogy a ke-rekdben át mérve. Ez a régebbi, nagyságra maig is első óriás ugyanis kerekcses hajó volt. A «Viktoria Augusta» magassága 16 38 méter, a Great Eastern 17 67 volt. Vízkihozátása 45,000 tonna, a Great Eastern 35,000 tonna volt. A két kémény 15 méter magas és átmérőjük 4 8 méter. A hatszáz méter hosszú borgonyláng egyes szemeinek 88 milliméter az átmérője. Ezt a kolosszust 1905 április 29-én bocsájtotta vízre a német császári pár jelenlétében a stettinbredov-i Vulkan

hajógyár és május elseje óta jár Hamburg és Newyork között. A gépe 17,200 lóerejű és két csavara óránkénti 17 tengeri mérföld sebességgel mozgatja tovább. Az óceáni átkelésre nyolczadfel napra van szüksége. Csavarai bronzból valók, négyszárnyúak és 6 7 méteres átmérő mellett perczenként 84-et fordulnak. A csavartengelyek 66 méter hosszúak és átmérőjük 490 milliméter. A géphe 15 atmoszféra nyomású gőzt vezetnek, a melynek terelése 51 katlan, nyolcz kettős és egy egyes kazán szolgál. A szénraktárban 3500 tonna kőszént lehet elhelyezni. Óránként 12 tonna, naponként 288 tonna a normális szénfogyasztás. A hajó tehát 12 napra való színt vihet magával.

Az egyes fődézetek magassága 2 44—3 1 méter közt váltakozik s az emeletekre való közeledést villamos lift közvetíti. A felső fődézet alatt öt emelet van, fölötte pedig három és a 3 5 és 4 5 méter széles fődézeti sáthely összes területe 2800 négyzetméter. Az első osztály 600, a második 866, a harmadik 226 utasra készült és a fődélközön 1800 ember fer el. A hajó személyzete 588 ember, a kik közül 141 a gépeknél, 360 pedig a konyhában és az utasok kiszolgálásánál dolgozik. Az elsőosztályú kabinok közepes nagyságú szobák nagy ablakkal és izléses berendezéssel. Minden osztálynak nagy étkezőterme van, azoknál dohányzó-termek, szalónok, írószobák és télikert egészítik ki az üző csoda berendezését.

Végül itt van a nevezetes Bitz-Carlton-féle vendéglő is, a melynek rendkívül fényes termeiben egyszerre 120 ember étkeztethető pénzért étlap szerint. Van még azután a hajón tornaterem, fürdő, könyvtár, könyvkereskedés, virágüzlet. Hét konyhán főznek és négyezer villámlámpa szolgáltat a helyiségekben tündéri világítást. Van a hajón telefonberendezés, Marconi táviró-állomás és két napilap is (egy angol és egy német) jelenik meg rajta. Föl van még szerelve víz alatti jelzőkészülékekkel az összeütkezősek megelőzésére és különösen sikerült szelődő-berendezéssel. Az éléskamra 32,000 font húst, 11,250 font vadat, szárnyast és halat, 36,000 darab tojást, 12,000 font kenyert, 5000 font vaját, 50,000 font lisztet; a pinze 150 hektoliternyi hordó sört, 1200 palackot, 7500 üveg bort és 9500 palack ásványvizet fogad be egyszerre. A teljesítő 8000 liter.

HIREK.

Megelőtt járőr. Február 12-én a csongrádmegyei nagy mágócsi őrsbeli Gálfi Mihály és Sajgó István lovas cz. őrsvezetőkből állott járőrre portyázás közben a Derekegyház községhez tartozó tanya közelében esteli 10 óra tájban, egy szalmakazal tövéből egy lövés tétett, mely lövésből egy szem sörét Sajgó cz. őrsvezető állát, több sörétszem pedig mindkét szolgálati lovat jelentéktelenül megsebezte, néhány sörétszem pedig a járőr ruházatát rongálta meg, sérülés okozása nélkül. A lövés után a járőr forgópisztolyt ragadva, a lövés irányába lovagolt s a szalmakazal tövében Demeter István tanyái lakost találta, ki a járőr közeledtére fegyvert a földre fektetve, néhány lépéssel a járőr elé ment. Nevezett védekezésül azt adta elő, hogy egy nyulatt lesett s arra lőtt, a járőrt pedig a sötétben nem látta s így azt véletlenül sebezte meg. Demeter a járőr által elfogatott s tényvázlattal mellett a lőfegyver és töltényekkel a szentesi kir. járásbírósnak átadatott.

Sztrájk. A tatabányai kőszénbánya 6500 munkása közül 120-an márczius 1 én béremelés és a munkaidő leszállításának követelésével strájkba léptek. A strájk tovább terjedésének megállítására és a rend fenntartására a 15 főre megerősített tatabányai csendőrök legénysége ügyel.

Debreczen városa az iszákosság ellen valósággal uttőró lépést tett azon határozatával, hogy vasárnap nem engedi a pálinkás boltokat kinyitni. Ha ezen határozat tényleg meg is valósíttatik, úgy Debreczen városának e lépése a kriminalitás elleni küzdelemben is nagyfontosságú akciózt vezet be.

KÜLÖNFÉLÉK.

A napsugarak ereje. A napsugarak erejéről azt állítják, hogy harminc négyszög láb területre eső sugarak ereje egy lóerővel egyenlő. A lóerő tudvalóleg minden másodpercben képes egy kilogrammot egy méternyire fölemelni. Az összes napfény ehhez képest óriási, csaknem megmérhetetlen. Ha lehetséges volna a földtől a napig, tehát mintegy husz millió mértföld magasságban, egy 3600 méter átmérőjű jégoszlopot létesíteni és a nap összes melegét arra irányozni, az óriási oszlop egy másodperc alatt vízzé lenne és csak hét másodperc volna szükséges, hogy a vízből meg gőzzé alakuljon át. Ehhez képest legnagyobb kánikula melegünk valóságos sarki hideg.

Világító fa. Délamerika Tuscarora tartományában, néhány forrás mellett sajátosságú fa diszlik. A 6—7 láb magas törzs a gyökerénél három-négyszer olyan vastag, mint az ember dereka. Tömérdek ágának levelei pedig önmaguktól világítanak egy mértföldnyi területben. E fény olyan erős, hogy a legapróbb írást is elolvashatjuk a közelében. Mézgaszerű anyag a világító, melyet a tenyerünkre kenhetünk, a mikor nem a levél, hanem kezünk világít. Sokan azt hiszik, hogy e fény a paraziták milliárdjaitól ered. Az indiánok babonás tisztelettel viseltetnek e fa iránt és a varázsló hatalmas fájának nevezték el.

Hasznos tetszésnyilvánítások. A hány ház, annyi szokás. Ezt az egyes nemzetekre is elmondhatjuk. A japániai ugyanis különös módon adják a színészeknek tudtára, hogy játékkukkal meg vannak elégedve. Régi szokásuk az már, hogy a primadonnának, vagy a hősszerelmesnek nem bokrétkát vagy koszorúkat dobálnak, hanem ruhájukat, melyet lelkesedésük hevében a szereplő lábai elől vetnek. Az előadás után ezeket a ruhákat pénzért váltják vissza, melynek összegén azután a színészek és színésznők megosztottnak.

A kámför. A kámför Európa legnagyobb része Japánból és Formóza szigetéről kapja. Japán évenként három millió, Formóza pedig egy millió kilogram kámfört ad el külföldre. Kinában is vannak kámförfa-erdők. Az érdekes kámförfa különösen dűsan tenyészik Japán-

ban, hol ötven méter magasra is megnő és tizenkét méter kerületű vastagságot is elér. A kámfört úgy készítik, hogy a fájának törzsét, galyait és gyökereit forgácsokká aprózzák és a forgácsot a vízbe rakva, nagy fazekakban főzik, melyeket rizsszalmával bélelt nagy fedőkkel borítanak le; a forró vízből felszálló kámför aztán a rizsszalmára rakódik és ott megsűrűsödik.

A világ legnagyobb ujsága. Az aacheni muzeumban őrizk a világ legnagyobb ujságát, a New-Yorkban 1859-ben megjelent Illuminated Quadruple Constellation-t, mely nyolc és fél láb magas, hat láb széles. Az északamerikai szabadságharc ünnepén jelent meg ez az óriási lepedő, mely a teke-asztraa fektetve, azt tökéletesen beborítja. Nyolc oldalas és egy oldalon 13 hasáb sorakozik egymás mellett. Az ujság papirosa, mely minden száz évben egyszer jelen meg, nagyon tartós és vastag. Rizmájja három métermérésát nyom. Az első számon 40 ember szakadatlanul dolgozott nyolc héten keresztül. A lapot 28,000 példányban nyomták és számmal 50 centért árúsították. Csinos fametszések tarkítják ez ujság szövegét, a melylyel hatalmas kvartkötetet nyombatnának tele.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Hogyan kell bálni a gazdagon termett gyümölcsfákkal? Az olyan gyümölcsfát, a mely sokat termett, már a rákövetkező tavaszon alaposan meg kell trágyázni. Aztán ritkítsuk meg a gyümölcsfa koronáját, hogy kellőleg levegőhöz juthasson. Ha a gyümölcsfatermelő ezt a ritkítást minden évben rendszeresen végezné, akkor nem igen fordulnának elő ágtrüesek. A vén, kiszáradt ágakat el kell távolítani, a sűrűn álló ágakat meg kell ritkítani, hogy így világosság és levegőhöz juthasson a koronája. Minden vízahajtást, a mely az erősebb ágakból kihajt, el kell távolítani. Ha egyet-egyet meg is hagyunk, akkor is termésre kell metszeni. A lélőgő, az utak járhatását meggátáló és a koronának szabályszerű formáját kivétkőzötető ágakat szinte el kell távolítani. Ha ezt tettük a gyümölcsfának a koronájával, akkor aztán fordítsuk figyelmünket a törzsre. Vakarjuk le az öreg kérget és minden hasadéka igyekezzünk a vakaróló behatolni. Ennek a munkának az a jó eredménye van, hogy igen sok rovar, tojás, álca, báb zavartatik meg buvó helyekben. Az ilyen lekapart, mindenféle hulladékot aztán gondosan égessük el és ne hagyjuk a fa alatt. Egy ilyen kezelés egészen megújítja a fának a kérget és ez még elő lesz segítve, hogyha mestéjjel mazoljuk be a fának a törzsét, a melyhez tetszés szerint tehenértágot, agyagot, kormot vagy marhavért teszünk, tisztán csak azért, hogy a vaktó fehér szint elkerüljék. Ha ehhez a fának a tányérját a korona egész terjedelmében öszszel jól felassuk, akkor mindent megátéttünk a végből, hogy a gyümölcsfa eleget tehessen várakozásunknak.

Olcsó és jó fenőkövet lehet előállítani az eltört iskolai palatáblákból. Ezeket ugyanis egy vonalzó és egy hegyes szög segítségével könnyű szerrel tetszés szerinti alakura lehet vagdalni, midőn aztán, különösen oltókések és bieszkák számára, nagyon jó és finom fenőkőre tettünk szert.

A hordók kezeléséről. Az új hordókat, amelyek egy bor faízt ne kapjon, a következőleg kell kezelni. Minden hektoliterre 1 kiló konyhasót, 1 vagy negyed kiló maró szódát oldjunk fel forró vízben és ezzel jól rázzuk ki a hordót. Néhány óráig ezt az oldatot benne hagyjuk, aztán friss vízzel kibőlítjük. Hogy pedig a borból az ezetességnek a nyomát is eltávolíthassuk, mossuk ki méztejvel, rázzuk a méztejvel jól össze és aztán sok-szor öblítsük ki hideg vízzel. Mielőtt azonban bort töltünk bele, megszaglás által győződünk meg róla, hogy hogy nincs-e ezetes szaga és ha lenne, a fenti eljárást ismételjük.

Szerkesztői üzenetek.

A szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

«A társadalmi harcokról.» «A házkutatás tartásának idejéről.» Legközelebb sorát ejtjük.

L. F. őrsvezető. 1. és 3. kérdése szolgálati ügyet érint s így nem felelünk. 2. Jogtalan elszámítás.

Érdeklődő. A tanulj név a terbeltek száma után, hanem az igénybe vett idő után jár, vagyis egy napra csak 1 K 40 fillért számíthat fel. 2. Nem tudjuk, 3. Az egyházi könyvekben erre vonatkozó feljegyzést nem találunk. Valamelyik r. k. lelkészhez forduljon felvilágosításért. 4. A pécsi vagy nagyváradai hónapvad-hadapród iskola parancsnokságától, a bélyeg beküldése mellett kérje a «Tájékoztató a m. kir. hónapvad-hadapród iskolákba való felvételre pályázók részére» című füzetet; díjtalanul megküldik a valamennyi kérdésére felvilágosítást nyújt. 5. 6. Még mi sem tudjuk.

K. őrmester. Az ön értesülése helyes.

B. J. járásörmester. Külföldön a következő szaklapok jelennek meg, és pedig *Berlin*-ben: «Zeitschrift für Polizei und Verwaltungsbeamte», «Die Polizei», «Der Gendarm»; *Bern*-ben: «Polizei-Blatt»; *Leipzig*-ben: «Sächsische Polizei-Beamten-Zeitung», *Bécs*-ben: «Gendarmrie Zeitung», «Gendarmrie-Nachrichten», «Wiener Kriminal-Zeitung».

B. B. őrsvezető. Csak akkor kérheti, ha a 12 évet betölti.

H. J. csendőr cz. őrsvezető. Nyugdíjaztatása után a honvédelmi ministertől kérheti. A végkielégítési összeg legfeljebb a nyugdíjazásra alapul szolgáló illetmények két évi összege.

K. K. csendőr Ernőd. A «Kisiparosok országos rokkanat nyugdíjgyűlésének» címe: Budapest, VII. Erzsébet-körút 35. sz.

N. Z. Az összeg nincsen meghatározva. Csak azt kell kimutatnia, hogy a házasság folytán anyagi helyzete javul. Hogy hány és milyen osztályt végzett a mennyasszony, az mindegy.

B. J. csendőr. Csakis akkor léphet át, ha a csendőrségnél szolgálati kötelezettségének már megfelelt. Polyamodhat akkor is, ha igénygyorsultsági igazolványa nincs, de aligha sikerrel.

Cs. A. 1. Nem lopás, hanem jogtalan elszámítás forog fenn. 2. Igen. 3. Kivételesen talán megkapja az engedélyt.

N. P. Be lesz számítva.

H. őrsvezető. Forduljon kérdésével közvetlenül az illető százas urhoz, bizonyára közölni fogja, mert bizony mi nem tudjuk, hogy ő a sipot hol vette.

L. F. járásörmester. A lakk derékszíjnak szolgálati jelvényként való viselhetése kedvezményként engedélyeztetett. A tölténységkák és a forgópisztolyok, természetesen a szolgálati jelvényen lesznek hordandók. A ki a lakk szíjat a ronglódatól óvni ohajlja, az szerzenze be magának az öltözeti és felszerelési szabályzatban előírt borjúbőr derékszíjat.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur részéről:

Boros Kálmán*, III. sz. cs. kerület állományába tartozó járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át teljesített buzgó és eredményes szolgálataiért;

a III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Rökkert Sándor csendőr cz. őrsvezető, Farkas Ignác vedresábrányi lakos kárára ellopott két darab 400 kor. értékű lő tetteleinek 486 órán át tartott igen ügyes, buzgó, leleményes és fáradságot nem ismerő nyomozás során Rostás Mihály és Lakatos László személyében történt kiderítéseért;

a VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Putkó János, Dömötör Sándor, Standl Antal őrsvezető cz. őrmesterek, László Dániel őrsvezető, Pál József, Antal Sándor cz. őrsvezető II. altisztek és Csepregi János csendőr cz. őrsvezető, az 1906. év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükhöz;

Fábos Mihály őrmester, 13 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított hasznos és eredményes tevékenységeért, örskörletében a közbiztonság helyes fenntartása, a fegyelem helyes kezelése és alárendeltjeinek minden irányú jó befolyásolásáért;

Bancsi József cz. őrsvezető II. altiszt, hét évi csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kiváló szorgalma, buzgó tevékenysége, eredményes működése, minden irányú használhatósága és igen jó magaviseletéért;

Bernschütz József, Nagy Lajos L., Németh István IV. járásörmesterek, Németh István VII. őrsvezető cz. őrmester, Galló István, Huisz József őrsvezetők és Kuzmics István csendőr cz. őrsvezető, az utóbbi években a közbiztonsági szolgálat terén tanusított buzgó és szorgalmas tevékenységükért s ennek folytán elért szép és közhasznú eredményekért;

Hertelendy Lajos őrsvezető cz. őrmester, hosszas csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén kiváló szorgalma és buzgósága által elért jeles és közhasznú eredményekért, valamint alárendeltjeinek célirányos vezetése és helyes befolyásolásáért és jó magaviseletéért;

Gálos József, Németh István VI. őrsvezető cz. őrmesterek és Orbán András őrsvezető, hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért;

Cziglár Mátyás csendőr cz. őrsvezető, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalma, buzgó

* Ujból közlés a Rendeleti Közlönyben előfordult sajtóhiba helyesbítése nyomán.

tevékenysége és eredményes működéseért, valamint kifogástalan magaviseleteért;

Omeisz Gyula törzsszörmester szárnyszámvivő, irodai alkalmazásában hosszabb időn át tanúsított odaadó szorgalma, buzgó tevékenysége, jól használhatósága és kifogástalan magaviseleteért;

Imre József őrsvezető, mert az 1906. év folyamán a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatlan tevékenységet fejtett ki és szép eredményeket mutatott fel.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Botos József csendőr, *Farkas Ignác* vedresábrányi lakos kárára ellopott két darab 400 korona értékű lő tetteiseinek 486 órán át tartott nyomozás során történt kiderítésénél járőrszervezője hathatós támogatásáért;

Simon Lajos járásörmester, *Bircsány István* dunaegyházi lakos, mezőőr gyilkosainak buzgó, leleményes és házaszerű nyomozás általi kiderítéseért;

Fodor István csendőr ez. őrmester, *Németh György* csendőr ez. őrsvezető, *Schubert István*, *Groman József* és *Pülli Bálint* csendőrök, *Bircsány István* dunaegyházi lakos mezőőr gyilkosainak kinyomozása körül járőrszervező járásparancsnokuk hathatós támogatásáért;

a VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Barok József őrsvezető, *Csáler Ferenc*, *Witáwsky Kristóf* ez. őrsvezető II. altisztek, *Kiss György*, *Lábár János* csendőr ez. őrsvezetők, *Lozsán Antal* és *Bátori István* II. csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén 1906. év folyamán kifejtett szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért;

Jónás Gyula, *Zabrana Gyula* és *Pál János* zalaegerszegi szárnnyelbi csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmuk, buzgó tevékenységük és eredményes működésükért.

Előléptettek:

1907. márczius hó 1-vel, az V. sz. csendőrkerület állományában:

Temesi István és *Kolozsvári Lajos* csendőr ezimzetes őrsvezetők, őrsvezetőkké.

Az öt évi tényleges szolgálat betöltése után:

Szabó Sándor, III. számú csendőrkerületbeli csendőr, csendőr ezimzetes őrsvezetővé.

Lovaglási jutalomdíj.

Ballács József III. sz. csendőrkerületbeli járásörmesternek, mert a 60/168. sz. szolgálati lovat több mint 12 év óta lovagolja és azt szolgálatképes állapotban bemutatta, egy drb. 10 koronás arany lovaglási jutalomdíj adományoztatott.

Járőrszervezői jelvényvel elláttattak:

Sebestyén Imre, *Uvi Károly*, *Bugyi István*, *Szoldák Flórián*, *Debreczeni Károly*, *Cseh Péter*, *Kosztya Mik-*

lós, *Hegyesi András*, *Nagy Imre* III., *Jónás Sándor*, *Pap Zsigmond*, I-ső, *Kovács László*, *Vareczaba László*, *Vaddás Lajos*, *Fekete* (Bálint) *Balázs*, *Szilasi Nándor*, *Cseh István*, *Matkovics Lajos*, *Zsigmond József*, *Beke Sándor*, *Palvik Gyula*, *Süllői Imre*, *Szabó István*, *Szabó Gábor*, *Szimion Flóra*, *Nagy Károly*, *Demján László*, *Pásztor György*, *Prigye János*, *Bokor Imre*, *Zaj Mihály*, *Dósa Lajos*, IV-ik, *Czigán József*, *Vass Ferenc*, *Markó Kálmán*, *Kulbránszky Mihály*, *Kiss József*, *Kocsis János*, *Koczka János*, *Fehérvári János*, *Hódosi István*, *Gerecsés János*, *Rácz János*, *Janka József*, *Kosztolányi János*, *Kucsera János*, *Talács László* II., *Dinyés András*, *Nagy Ambrus*, *Herdies József*, *Felisz József*, *Rábár Flórián*, *Benkes Mihály*, *Tyaski János* és *Dvorszky Ferenc*, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

Névváltoztatás.

A belügyminiszter úrnak 1907. évi 123,623/III-e.

1906. számú engedélye alapján *Budasei György*, V. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető, családi nevét «*Békési*»-re;

a 123,624 III-e. 1906. számú belügyminiszteri engedély alapján *Berka János*, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr, családi nevét «*Bercsényi*»-re;

a 1134/1907. VI. a. számú belügyminiszteri engedély alapján *Minárik Ernő*, V. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető családi nevét «*Murányi*»-ra;

a 137,561/VI-a. számú belügyminiszteri engedély alapján pedig *Moldován László*, VII. számú csendőrkerületbeli őrsvezető, családi nevét «*Bihari*»-ra;

a 124,421 V. a. számú belügyminiszteri engedély alapján *Pátrik Sándor* II. sz. csendőrkerületbeli csendőr vezetéknévét «*Pap*»-ra; végül

a 119,362 III. c. számú belügyminiszteri engedély alapján *Seséni János*, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr, vezetéknévét «*Lenkei*»-re változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy irthoki állás a magyarlapátosi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Oláh nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a desi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 26-ig.

Egy hivatalsszolgái állás a máriaradnai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruháilletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és román nyelv ismerete. Kérvények az aradi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi április hó 12-ig.

Egy hivatalsszolgái állás Bács-Bodrog vármegye kulai járási főszolgabírói hivatalánál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 160 korona. Csizmapénz 40 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvé-

nyek Bács-Bodrog vármegye alispánjához 1907. évi április hó 15-ig.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás a dícsőszentmártoni m. kir. pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 360 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Földmivesszékola vagy gazdasági tanintézet elvégzése s egy évi gazdasági gyakorlat. Négy középiskolai osztály. Kezelési vizsga. Kérvények a dícsőszentmártoni m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1907. évi márczius hó 25-ig.

Egy irnoki állás a váli kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székesfehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 22-ig.

Egy söraktórői állás a tordai m. kir. sóbányahivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Melléilletmények. Magyar nyelv szóban és írásban. Sajátkezüleg irt kérvények a marosújvári m. kir. főbányahivatalhoz czimezve, a tordai m. kir. sóbányahivatalba 1907. évi márczius hó 22-ig.

Egy hivatalsszolgai állás Zólyom vármegye nagyszablatnui járásának főszolgabírói hivatalánál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Zólyom vármegye alispánjához 1907. évi márczius hó 23-ig.

Egy kapusi, s esetleg turesedés folytán egy hivatalsszolgai állás Fejér vármegyénel. Fizetés 900, illetve 600 korona. Lakpénz 200 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Fejér vármegye alispánjához 1907. évi márczius hó 22-ig.

Két iskolaszolgai állás az orsz. m. kir. iparművészeti iskolánál. Fizetés 700 korona. Lakpénz 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Az egyik szolgának a gipszöntésnek mindenféle ágában (darabformázás, enyvforma stb.), míg a másik szolgának az ács- vagy bogárnármesterségben kell jártassággal birni. Egyelőre felévi próbaszolgát. Sajátkezüleg irt kérvények a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez czimezve, az orsz. m. kir. iparművészeti iskola igazgatóságához Budapest, IX., Kinizsy-utca 31. szám, 1907. évi márczius hó 31-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a sátoraljaújhegyi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 900 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátoraljaújhegyi kir. ügyészséghez 1907. évi márczius hó 17-ig.

Egy hivatalsszolgai állás Hódmezővásárhely városnál. Fizetés 448 korona. Lakpénz 40 korona. Egyenruha és oszmailletmény. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgát. Kérvények Hódmezővásárhely város polgármesteréhez 1907. márcz. 16-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a gölcibányai kir. bányabiztoságnál esetleg áthelyezés folytán más helyen. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 80 korona. Magyar nyelv szó-

ban és írásban. Német és tót nyelv ismerete előnyt nyújt. Sajátkezüleg irt kérvények az iglói m. kir. bányakapitánysághoz 1907. évi márczius hó 24-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a kaposvári kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 180 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy elemi osztály. Kérvények a kaposvári kir. ügyészséghez 1907. évi márczius hó 18-ig.

Egy szolgai állás a fumei m. kir. áll. főgymnásiumnál. Fizetés 500 korona és személyi pótlék. Szabad lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Olasz nyelv szóban. Horvát nyelv bírása előnyt nyújt. Egy évi próbaszolgát. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz intézett kérvények a fumei áll. főgymnasium igazgatóságához 1907. évi márczius hó 20-ig.

Egy szolgai állás a nagykarolyi kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 kor. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagykarolyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1907. évi márczius hó 20-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a m. kir. belügyminiszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 380 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. belügyminiszterium elnöki irodájába 1907. évi márczius hó 20-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a kecskeméti kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200 korona. Ruhailletmény 60 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti vidéki pénzügyigazgatósághoz 1907. évi márczius 14-ig nyújtandók be.

Egy irnoki állás Sopron városnál. Fizetés 1400, esetleg 1200 korona. Lakpénz 350 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Kérvények Sopron város tanácsához 1907. évi márczius hó 20-ig.

Egy irnoki állás a kassai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a kassai kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 15-ig.

Egy irnoki állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 600 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 17-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona, esetleg természetbeni ruházat. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 18-ig.

Egy hivatalsszolgai állás a teregovai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a karánsebesi kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi márczius hó 24-ig.